

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
BROJ: 32 0 P 168996 19 Rev
Sarajevo, 18.02.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Tife Potogija, kao predsjednice vijeća, Slavice Čindrak i Jasne Mujanović, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M.T., kći F. iz G., zastupane po punomoćnicima Ismetu Beganoviću, Minki Pašić-Beganović i Idrizu Zukiću, advokatima iz Tuzle, protiv tuženog „GRAWE OSIGURANJE“ d.d. Sarajevo-Podružnica Tuzla, zastupan po punomoćniku Alenu Nakiću, advokatu iz Sarajeva, radi naknade štete, v.sp. 20.780,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli, broj 32 0 P 168996 15 Gž od 14.05.2019. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 18.02.2020. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se usvaja, nižestepene presude preinačavaju i tužbeni zahtjev tužiteljice u cijelosti odbija.

Tužiteljica je dužna tuženom nadoknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.684,80 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli, broj 32 0 P 168996 13 P od 30.04.2015. godine tuženi je obavezan tužiteljici na ime naknade štete isplatiti ukupan iznos od 22.542,00 KM i to:

- na ime naknade nematerijalne štete iznos od 20.780,00 KM, od čega na ime duševne boli, zbog smanjene životne aktivnosti, iznos od 7.500,00 KM, na ime fizičkih bolova iznos od 6.140,00 KM, na ime pretrpljenog straha iznos od 5.640,00 KM, na ime duševne boli zbog naruženosti iznos od 1.500,00 KM,
- na ime naknade materijalne štete, na ime tuđe njege i pomoći iznos od 861,00 KM i na ime pribavljanja zapisnika iznos od 20,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.06.2013. godine, pa do konačne isplate, te troškove parničnog postupka u iznosu od 4.750,80 KM, a sve u roku od 30 dana od dana prijema prepisa presude.

Sa viškom zahtjeva preko dosuđenog iznosa, na ime naknade materijalne štete, kao i sa viškom zahtjeva za naknadu troškova parničnog postupka, tužiteljica je odbijena.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli, broj 32 0 P 168996 15 Gž od 14.05.2019. godine žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Odbijeni su zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu iz razloga povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija uvaži, pobijana presuda preinaci, te odbije tužbeni zahtjev tužitelja uz naknadu troškova parničnog postupka, uključujući i troškove sastava žalbe od 842,40 KM i revizije u iznosu od 842,40 KM ili da se isti ukine i predmet vratí na ponovno suđenje, uz obavezu naknade troškova sastava revizije od 842,40 KM.

Tužitelj nije podnio odgovor na reviziju.

Ispitujući pobijanu presudu iz razloga revizije pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnosti i zastupanje, u smislu člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP-a), revizijski sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za naknadu materijalne i nematerijalne štete, iz osnova obavezne odgovornosti za štetu nanesenu trećim licima od strane tužene kao osiguravača vozila koje je skrivilo nesreću.

Pravosnažnom presudom djelimično je udovoljeno tužbenom zahtjevu kako je to naprijed navedeno.

U odnosu na prigovore pogrešne primjene materijalnog prava, revizijski sud je pošao od činjenica utvrđenih u postupku:

- tužiteljica je supruga M.A., s kojim je bila u braku od 16.10.2004. godine;
- 05.03.2009. godine MUP TK PU Gradačac je M.A. izrekao mjeru zabrane upravljanja motornim vozilima,
- 23.05.2011. godine u Gradačcu, prodavac S.M. je prodao kupcu M.A. putničko vozilo marke Volkswagen Golf, proizvodnja ... godine;
- dana 25.05.2012. godine na regionalnom putnom pravcu Gradačac-Ormanica u mjestu Vučkovci, dogodila se saobraćajna nezgoda , u kojoj su učestvovala dva putnička motorna vozila i u kojoj su povrijeđena četiri lica. U saobraćajnoj nezgodi su učestvovali vozilo PMW „WOLSKVAGEN“ 19 E“, reg, oz. ..., vlasništvo M.A., koje je bilo osigurano policom osiguranja tuženog, ..., a saputnik u vozilu je bila M.T., koja je u toj saobraćajnoj nezgodi i povrijeđena. Drugo vozilo je bilo PMW „WOLKSVAGEN 35 I“, reg. Oznaka: ..., vlasništvo

¹ Sl. novine FBiH br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15;

H.H., sa važećom policom osiguranja „Lido“, broj: ..., kojim je upravljao H.H., i sa kojim je bila saputnika H.N.. Prema tom izvještaju konstatovano je da je smrtno stradao M.A., a da su M.T., H.H. i H.N. upućeni na ljekarsku pomoć u KMC Tuzla;

- u postupku je nespornim utvrđeno da je isključivi krivac u predmetnoj saobraćajnoj nezgodi, bio M.A.;
- vještak medicinske struke Asmir dr. Hrustić je utvrdio povrede koje je tužiteljica zadobila u predmetnom događaju i umanjenje opće životne aktivnosti od ukupno 15%, te intenzitet i dužinu trajanja fizičkih bolova, straha kao i stepena naruženosti.

Tužiteljica svojom tužbom traži od tužene, kao osiguravača po osnovu obaveznog osiguranja motornog vozila njenog supruga, nadoknadu materijalne i nematerijalne štete kao treće lice, jer je kao suvozač osiguranika tuženog pretrpila štetu u vidu povreda.

Tako potražuje od tužene da joj nadoknadi materijalnu štetu i to za tuđu njegu i pomoć za period od 30.05. do 30.08.2012. godine iznos od 1.200,00 KM i za pribavljanje zapisnika iznos od 20,00 KM, te nadoknadu nematerijalne štete u ukupnom iznosu od 20.880,00 KM, od čega za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja opće životne aktivnosti iznos od 7.500,00 KM, zbog fizičkih bolova iznos od 6.140,00 KM, za pretrpljeni strah 5.640,00 KM, i po osnovu naruženosti iznos od 1.500,00 KM. Svoj zahtjev temelji na tvrdnji da je u navedenoj saobraćajnoj nezgodi ona imala položaj trećeg lica, zbog čega smatra da joj je tužena dužna nadoknaditi traženu štetu iz osnova odgovornosti za štetu uzrokovana od strane njenog osiguranika trećem licu.

Tužena tokom cijelog postupka osporava zahtjev tužiteljice ističući prigovor nedostatka aktivne legitimacije, jer je tužena bila supruga osiguranika koji je skrivio nesreću u kojoj je šteta nastala, a ističe i prigovor podjeljene odgovornosti jer je tužiteljica znala ili morala znati da je njenom suprugu izrečena mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, a ipak je sjela sa njim u vozilo.

Nižestepeni sudovi udovoljavaju tužbenom zahtjevu tužiteljice, izražavajući stav da je tužiteljica bila saputnik u vozilu i da se zbog toga smatra trećim licem, pa kako je tužena odgovorna za štetu koju njegov osiguranik učini trećim licima u saobraćajnoj nezgodi, odbija prigovore tužene kao neosnovan.

Sporno pravno pitanje u ovom postupku odnosi se na postojanje aktivne legitimacije tužiteljice, tj. da li ima položaj trećeg lica za ostvarivanje prava na naknadu štete iz saobraćajne nezgode kada je nesporno suprug tužiteljice odgovoran za saobraćajnu nezgodu.

Prema članu 22. stav 3. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornosti² propisano je da osiguravač ne može uložiti prigovore koji proizilaze iz ugovora o osiguranju protiv trećeg lica koje je pretrpilo

² Službene novine F BiH, broj 24/05

štetu, osim ukoliko lice koje je pretrpilo štetu nije ugovarač osiguranja ili drugo lice pokriveno policom ili, pod uvjetom da skupa žive, supružnik i rođaci do drugog stepena, krvnog ili tazbinskog srodstva, bilo ugovarača osiguranja ili osiguranika.

U tom smislu revizijski sud ocjenjuje, da je u konkretnom slučaju, imajući u vidu da je tužiteljica bila supruga osiguranika tuženog, u vrijeme kada je nastao štetni događaj, da je tužena kao ugovarač osnovano prigovarala nedostatku aktivne legitimacije tužiteljice jer je šteta nastala u događaju koji je uzrokovao njen suprug koji je bio osiguranik tužene iz osnova obaveznog osiguranja.

Odgovornost tuženog presuđuje se prema odgovornosti njegovog osiguranika, odnosno vozača vozila koje je kod njega bilo osigurano, pa je na sporni odnos trebalo primjeniti i čl. 178 ZOO-a.

Bračni drug vozača jednog od motornih vozila koja su učestvovala u sudaru, ima kao oštećeni pravo na naknadu štete samo po osnovu obaveznog osiguranja drugog vozila u dijelu u kojem je vozač drugog vozila kriv za saobraćajnu nesreću. Međutim, u konkretnom slučaju tužiteljica snosi posljedice eventualne krivnje svog bračnog druga pa ima pravo ostvariti naknadu štete po osnovu obaveznog osiguranja samo od drugog vozila srazmjerno krivnji vozača drugog vozila, tj. u srazmjeru u kojem bi to pravo pripadalo i bračnom drugu (vozaču).

Stoga nasuprot stava nižestepenih sudova, tužiteljica kao supruga osiguranika ne može imati položaj trećeg lica u smislu ostvarivanja potraživanja iz osnova obaveznog osiguranja za štete učinjene trećim licima.

U tom smislu nije pravilno primjenjeno materijalno pravo u pobijanoj odluci drugostepenog suda kada su žalbeni prigovori tuženog u smislu prigovora pogrešne primjene materijalnog prava odbijeni, jer je drugostepeni sud izraženim stavom zapravo pogrešno primjenio materijalno pravo u svojoj odluci.

Iz tih razloga, ostali prigovori revizije nisu cijenjeni, već je donesena odluka kao u izreci primjenom člana 250. stav 1. ZPP-a.

Odluka o troškovima temelji se na odredbi člana 397. stav 2. ZPP-a, pa kako je tuženi uspio sa revizijom to je revizijski sud preinačio i odluku o troškovima na način što je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova odbijen, dok je zahtjev tuženog koji je u reviziji opredijeljen na troškove sastava žalbe od 842, 40 KM i troškove sastava revizije od 842,40 KM, usvojen, te je tužiteljica obavezana tuženom nadoknaditi troškove u ukupnom iznosu od 1.684,80 KM.

Predsjednica vijeća
Tifa Potogija, s.r.